

(UNESCO) Müzelerin Herkesin Kullanımına Açık Hale Getirilmesi için En Verimli Yolların Kullanılmasına İlişkin Tavsiye Kararı, 1960, Paris

Recommendation Concerning the Most Effective Means of Rendering Museums Accessible to Everyone (1960)_UNESCO

14 Aralık 1960

14 Kasım-15 Aralık 1960 tarihlerinde Paris'te toplanan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü Genel Konferansı, on birinci oturumunda,

Örgüt'ün Tüzüğünde yer alan görevlerinden birinin popüler eğitime ve kültürün yaygınlaştırılmasına canlandırıcı açılımlar sağlamak, ırk, cinsiyet veya ekonomik ya da toplumsal herhangi bir ayırım gözetmeksizin eğitimde fırsat eşitliği ilkesini desteklemek ve bilginin korunmasını, arttırılmasını ve dağıtılmasını sağlamak üzere, halklar arasında işbirliğinin oluşmasını sağlayarak yine halklar arasında karşılıklı anlayışın geliştirilmesi görevine katkıda bulunmak olduğunu **göz önünde bulundurarak,**

Müzelerin bu görevlerin yerine getirilmesinde önemli katkılar sağlayacağını **göz önünde bulundurarak,**

Her türlü müzenin bir keyif ve bilgi kaynağı olduğunu **göz önünde bulundurarak,**

Ayrıca, müzelerin sanatsal ve bilimsel nesnelere koruyarak ve kamuya sunarak, çeşitli kültürlerle ilişkin bilgilerin yaygınlaştırılmasını sağladığını ve böylece uluslar arasında karşılıklı anlayışı desteklediğini **göz önünde bulundurarak,**

Sonuç olarak, nüfusun her kesimini, özellikle de çalışan kesimi müzeleri ziyaret etmeleri yönünde teşvik etmek için gereken her türlü çabanın gösterilmesi gerektiğini **göz önünde bulundurarak,**

Dünyanın endüstriyel örgütlenmesinin ilerlemesiyle birlikte, insanların daha çok boş zamana sahip olduğunu ve bu boş zamanların toplumun menfaati ve kültürel gelişimi için kullanılması gerektiğini **göz önünde bulundurarak,** ve müzelerin **daimi** eğitim misyonlarını yerine getirmek ve çalışan kesimin kültürel yönelimlerini tatmin etmek için göz önünde bulundurması gereken yeni sosyal koşulları ve gereksinimleri **kabul ederek,**

Oturum gündeminin 17.4.1 sayılı maddesini oluşturan, müzelerin herkesin kullanımına açık hale getirilmesi için en verimli yollara ilişkin olarak verilen önerileri **göz önünde tutarak,**

Onuncu oturumunda, konuya ilişkin önerilerin Üye Devletler'e tavsiye yoluyla uluslararası düzenlemelere konu edilmesi gerektiği yönünde verdiği **karar üzerine,**

1960 Aralık ayının on dördüncü gününde bu Tavsiye Kararı'nı **kabul eder.**

Genel Konferans, Üye Devletler'in kendi yetki alanları dahilinde gerekli yürürlüğün sağlanması için gerekebilecek her türlü yasal adımları veya diğer adımları atarak aşağıdaki hükümleri bu Tavsiye Kararı'nda belirtilen ilke ve normlara uygulamasını tavsiye eder.

Genel Konferans, Üye Devletler'in bu Tavsiye Kararı'nı müzelerin ve müzelerden sorumlu yetkililerin ve kurumların dikkatine sunmasını tavsiye eder.

Genel Konferans, Üye Devletler'in belirlenen tarihlerde ve belirlenen yöntemler dahilinde, kendisine bu Tavsiye Kararı'nı yürürlüğe koymak için attıkları adımlara ilişkin rapor sunmasını tavsiye eder.

I. Tanım

1. Bu Tavsiye Kararı'nın amaçları çerçevesinde, 'müze' terimi genel menfaat dahilinde (*toplumun çıkarlarına hizmet edecek şekilde*) yönetilen ve kültürel değer taşıyan nesne ve örnek gruplarını: sanatsal, tarihi ve teknolojik koleksiyonları, botanik ve zoolojik bahçeleri ve akvaryumları çeşitli yollarla korumak, incelemek, geliştirmek ve özellikle de kamunun beğenisine ve bilgisine sunmak amacını taşıyan *tüm daimi* kurumları kast edecek şekilde kullanılmıştır.

II. Genel ilkeler

2. Üye Devletler, kendi alanları içerisindeki müzelerin ekonomik veya sosyal statüye bakılmaksızın herkesin kullanımına açık hale getirilmesi için gereken tüm adımları atmalıdır.

3. Bu amaçla, uygulanacak önlemlerin seçiminde, Üye Devletler'deki *müzelere ilişkin* farklı yönetim şekilleri göz önünde bulundurulmalıdır. Önlemler, örneğin müzelerin Devlet mülkiyetinde ve yönetiminde olması, Devlet mülkiyetinde olmasa bile Devlet'ten düzenli veya aralıklı olarak parasal yardım alması veya Devlet'in müzelerin yönetiminde bilimsel, teknik veya yönetsel (*idarî*) bir şekilde yer alması gibi koşullara göre değişiklik gösterebilir.

III. Müzelerdeki nesnelerin düzenlenmesi ve müzelere giriş

4. Koleksiyonlar, açık bir sunum şekliyle, nesnelere ilişkin bilgiler sunan yazıların veya etiketlerin sistematik bir şekilde yerleştirilmesiyle, ziyaretçilere ihtiyaç duyabilecekleri açıklamaları sunan kılavuz kitapçıkların ve dosyaların yayınlanmasıyla ve çeşitli ziyaretçi kitlelerine uyarlanacak bir açıklama sunumuyla birlikte düzenli ziyaretlerin organize edilmesiyle her türden insanın beğenisine açık ve erişilebilir hale getirilmelidir: rehberler gereken nitelikleri taşımaları, tercihen bu Tavsiye Kararı'nın 16. paragrafında sözü edilen kurumların aracılığıyla atanmalıdır; kaydedilen açıklamaların kopyalanmasına yönelik aracın kullanımında ihtiyatlı davranmak gerekebilir.

5. Müzeler her türlü ziyaretçi için uygun saatlerde ve her gün açık olmalı, çalışanların boş zamanları özellikle dikkate alınmalıdır. Müzenin – yerel koşullara ve düzene bağlı olmak üzere – her gün açık olmasını ve her akşam çalışma saatlerinden sonra açık kalmasını sağlamak üzere bir rota sisteminin yürütülmesine olanak tanımak üzere yeterli bir denetim kadrosu tesis edilmelidir. Müzelerde, aydınlatma, ısıtma ve bunun gibi hizmetler için gereken tesisatlar kurulmalıdır.

6. Müzeler herkes tarafından rahatlıkla erişilebilir *olmalı* ve belirli bir rahatlık düzeyinin sağlanmasıyla birlikte olabildiğince çekici hale getirilmelidir. Kuruluşun karakterine saygı gösterilmesi ve koleksiyon ziyaretlerinin engellenmemesi koşuluyla, oturma salonları, lokantalar, kafeler ve bunun gibi mekanlar tercihen müzenin sınırları içerisinde (bahçelerde, teraslarda, uygun görülen zemin katlarında, vs.) veya müzenin yakınlarında halka sunulmalıdır.

7. Mümkün olduğu kadar, (*sürece*) müzeye giriş bedelsiz olmalıdır. Girişin her zaman bedelsiz olmadığı ve düşük bir giriş ücretinin alınması gereken durumlarda, müze girişi en azından haftada bir gün veya buna denk bir süre için bedelsiz olmalıdır.

8. Bir giriş ücretinin alındığı müzelerde, düşük gelir gruplarında yer alan kişiler veya geniş ailelerin bireyleri için, bu niteliklerin belirlenmesine yönelik resmi yöntemlerin bulunduğu ülkelerde, ücret alınmamalıdır.

9. Ziyaretlerin düzenli bir hale gelmesi için, aboneliklere belirli bir müzeye veya müze grubuna belirli bir süre zarfında sınırsız giriş hakkı tanıyan düşük ücretli abonelikler gibi özel imkanlar

sağlanmalıdır.

10. Eğitim veya kültür programlarına katılan – öğrenci veya yetişkin – gruplara ve müzelerin ya da bu Tavsiye Kararı'nın 17. paragrafında belirtilen kurumların çalışanlarına mümkün olan her fırsatta bedelsiz (ücretsiz) giriş hakkı verilmelidir.

IV. Müzeler için tanıtım

11. Üye Devletler, müzelere ve düzenlenen sergilere yapılan ziyaretlerin artmasını sağlamak için yerel yönetimlerin veya kendi kültür işleri veya turist hizmetleri idarelerinin aracılığıyla ve ulusal eğitim veya uluslararası ilişkiler kapsamında yetkileri dahilinde her türlü çabayı göstermelidir.

12. (a) Üye Devletler, ulusal ve bölgesel turizm acentalarını müze ziyaretlerinin arttırılmasını öncelikli bir amaç olarak gözetmeleri ve etkinliklerinin ve kaynaklarının bir kısmını bu amaç için ayırmaları yönünde teşvik etmelidir.

(b) Müzeler, bu acentaların hizmetlerinden düzenli olarak yararlanmaları ve bu hizmetleri sosyal ve kültürel etki alanlarını geliştirmek yönündeki çabalarıyla birleştirmeye davet edilmelidir.

V. Müzelerin toplumdaki yeri ve rolü

13. Müzeler, kendi yerel bölgeleri içerisinde düşünsel ve kültürel merkezler olarak hizmet vermelidir. Bu yüzden, müzeler toplumun düşünsel ve kültürel yaşamına katkıda bulunmalı ve bunun karşılığında topluma müzelerin etkinliklerinde ve gelişiminde yer alma fırsatı tanınmalıdır. Bu özellikle de küçük şehirlerde ve köylerde bulunan ve taşıdıkları önem boyutlarının sınırlarını aşan müzeler için uygulanmalıdır.

14. Müzeler ile toplumda yer alan endüstri ve iş kuruluşlarındaki mesleki örgütler, sendikalar ve sosyal hizmetler gibi gruplar arasında yakın kültürel ilişkiler kurulmalıdır.

15. Müzeler ile radyo ve televizyon servisleri ve işletmeleri arasında da işbirliği kurulmalı ve bu işbirliği müze sergilerinin azami güvenlik önlemlerinin alınmasıyla, yetişkin ve okul eğitimi amaçları doğrultusunda kullanılabilir hale getirilmesi için geliştirilmelidir.

16. Müzelerin okul ve yetişkin eğitime yapabileceği katkılar takdir görmeli ve teşvik edilmelidir. Bu, yerel eğitim liderleri ile koleksiyonlarının niteliğinden dolayı okullar için özellikle önem taşıyan müzeler arasında resmi ve düzenli bir iletişim kurulmasından sorumlu olacak uygun kurumların oluşturulmasıyla daha da sistematik bir hale getirilmelidir.

(a) Her müze kendi çalışanları, eğitim uzmanlarına müzenin küratör denetimi altında eğitim amaçlarına yönelik olarak kullanımını düzenleme sorumluluğu getirebilir;

(b) Müzeler, öğretmenlerin hizmetlerine başvurarak işleyecek eğitim bölümleri oluşturabilir;

(c) Müzelerin eğitim amaçları doğrultusunda en iyi bir şekilde kullanılmasını sağlamak için, yerel, bölgesel ve kentsel düzeyde küratörler ve öğretmenlerden oluşan ortak konseyler oluşturabilir;

(d) Eğitim ihtiyaçlarını ve müze kaynaklarını koordine edecek diğer tüm önlemler.

17. Üye Devletler müzelere moral ve materyal desteği sağlayabilecek olan müze dostlarının oluşturduğu derneklerin veya benzer kuruluşların kurulmasını ve gelişmesini (özellikle yasal

imkanlar tanıyarak) desteklemelidir. Bu derneklere, bu amacı gerçekleştirmeleri için ihtiyaç duyacakları yetkiler ve ayrıcalıklar tanınmalıdır.

18. Üye Devletler, gençlerin çeşitli müze etkinliklerine katılmasını sağlamak için müze kulüplerinin gelişimini desteklemelidir.

Yukarıdaki metin, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün Genel Konferansı tarafından Paris'te gerçekleştirilen ve 1960 yılı Aralık ayının on beşinci gününde kapatılan on birinci oturumda usule uygun olarak kabul edilen Tavsiye Kararı'nın asıl metnidir.

BU İNANÇLA 1960 yılı Aralık ayının bu on beşinci gününde imzalarımızı bu metne ekledik.

Genel Konferans Başkanı
Genel Müdür

Öğrenci Çevirmen: Gökçe Katkıcı
Öğrenci Proje Asistanı: İrem Uygur